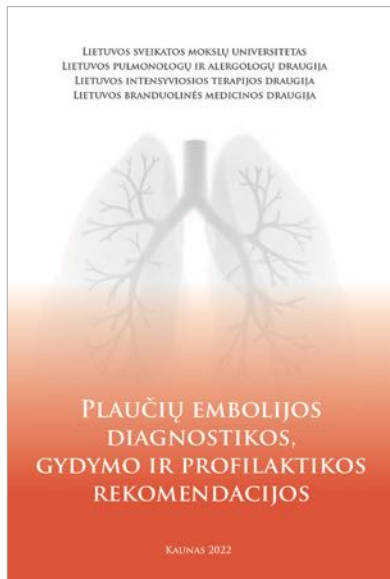

Atnaujintos plaučių embolijos diagnostikos, gydymo ir profilaktikos rekomendacijos

SKAIDRIUS MILIAUSKAS
LSMU MA Pulmonologijos klinika

Nuo 2013 m. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Pulmonologijos klinikos ir Lietuvos pulmonologų ir alergologų draugijos autorių iniciatyva publikuojama mokomoji knyga „Plaučių embolijos diagnostikos, gydymo ir profilaktikos rekomendacijos“. Šiuo metu išleistas jau ketvirtasis atnaujintas šios knygos leidimas. Kaip žinoma, plaučių embolija išlieka didžiulė šiuolaikinės medicinos problema. Po miokardo infarkto ir insulto, venų trombinė embolija yra trečiasis pagal dažnį širdies

ir kraujagyslių sindromas. Negydomų ligonių mirštamumas siekia 30 proc. Laiku nustatius diagnozę ir skyrus tinkamą gydymą antikoaguliantais, mirštamumas gerokai sumažėja ir siekia 2–8 proc. Labai svarbi savalaikė ir adekvati šio susirgimo profilaktika.

Nuo pirmojo šios knygos leidimo, kai buvo suvienodintas ir supaprastintas plaučių embolijos diagnozės formulavimas ir patvirtintas diagnostikos ir gydymo algoritmas, atlikta daug tyrimų bei atsirado naujų papildomų duomenų. Suformuluotas aiškus didelės rizikos plaučių embolijos apibrėžimas, išskirta dešiniojo skilvelio disfunkcijos reikšmė, nurodyta, kada ir kaip turėtų būti vertinama dešiniojo skilvelio funkcija, patikslintos D-dimero koncentracijos normos, atsižvelgiant į amžių ir klinikinę ligos tikimybę. Patvirtinta galimybė dalį sergančiųjų plaučių embolija anksčiau

išrašyti iš stacionaro ir gydyti namuose. Ketvirtajame leidinyje pateikėme daugiau duomenų apie gydymui ir profilaktikai patvirtintus saugesnius ir patogesnius vartoti tiesioginio veikimo geriamuosius antikoaguliantus, kurie veiksmingumu ir ypač saugumu nenusileidžia anksčiau į klinikinę praktiką įtrauktiems ir vartojamiems vaistams. Tiesioginio veikimo geriamieji antikoaguliantai jau rekomenduojami kaip pirmojo pasirinkimo vaistai venų trombinei embolijai gydyti. Mes siūlome šių vaistų nebevadinti „naujaisiais“, nes jie vartojami jau daugiau kaip dešimtmetį. Tiesioginio veikimo geriamuosius antikoaguliantus galima saugiai skirti sergant vėžiu. Jau yra sukurti ir patvirtinti veiksmingi antidotai, kurie gali būti skiriami šių vaistų perdozavus. Naujausioje mokomojoje knygoje taip pat aptarėme, kaip gydyti ir taikyti venų trombinės embolijos profilaktiką nutukusiems asmenims. Taip pat pateikėme informaciją apie naujas plaučių embolijos intervencinio gydymo galimybes. Atsakėme į skaitytojų nuolatinį klausimą – kaip vartoti antikoaguliantus numatant įvairiausias operacijas arba intervencijas, pabrėžėme, kada vaistų skyrimą nutraukti ir kada juos atnaujinti. Pateikėme naujausias rekomendacijas, kaip diagnozuoti ir gydyti plaučių emboliją, atsiradusią sergant sunkaus ūminio respiracinio sindromo koronaviruso-2 (SARS-CoV-2) sukelta liga COVID-19.

Labai ačiū už pastabas ir vertingus patarimus recenzentams doc. Giedrei Bakšytei ir doc. Gintautui Gumbrevičiui. Autoriai tikisi, kad ši knyga bus vertinga ne tik praktikuojantiems gydytojams ir gydytojams rezidentams, bet ir medicinos studentams.